

B O N S A I vereniging Midden Nederland

opgericht in 1977 en aangesloten bij
de Nederlandse Bonsai Vereniging

Voorzitter: Bob van Ruitenbeek
06 - 184 712 27
bonsai_moyogi@hotmail.com

Penningmeester: Joke Andringa
035 - 602 65 12, joke@bonsai4all.nl

Secretaris: Wouter Snel
035 - 887 35 34, woutersnel@ziggo.nl

Algemene zaken: Nol van der Linden
0294 - 45 01 73, nol@parenthese.nl

Algemene zaken: vacant

Bibliotheek: Edith den Ouden
030 - 244 07 71
e.den.ouden@live.nl

Gironummer: 6560336
t.n.v. Bonsai Vereniging
Midden Nederland, Soest

www.bonsaimiddennederland.nl

Lidmaatschap

U kunt lid worden van onze vereniging op elk gewenst moment. De kosten zijn € 45,00 per jaar. Informatie over lidmaatschap zijn verkrijgbaar op de bijeenkomsten, of bij de secretaris.

nieuwsbrief januari 2012

Vooruit kijkend alv

De **januari bijeenkomst** is traditie getrouw weer gereserveerd voor de ALV en de nieuwjaarsborrel.

De bijeenkomst zal geopend worden met de ALV.

Hier zal het bestuur terugblikken op het afgelopen jaar en zal de penningmeester de cijfers toelichten.

Het afgelopen jaar heeft zeker voor onze vereniging weer de nodige successen gebracht.

Het bestuur heeft weer geprobeerd een gevarieerd programma neer te zetten en dat zullen we natuurlijk volgend jaar weer proberen. Dus heb je nog voorstellen laat het dan weten.

De boom van de maand is de binnenbonsai, dus laat iedereen die deze heeft deze dan ook meenemen.

Andere bomen die de moeite waard zijn of waar je misschien nog vragen over hebt zijn natuurlijk ook altijd welkom.

Tijdens deze bijeenkomst krijgt iedereen vanzelfsprekend ook de gelegenheid om onder het genot van een drankje en een hapje weer even gezellig bij te kletsen.

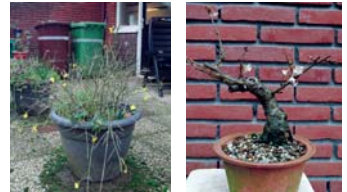
Het bestuur wenst een ieder een goed bonsai jaar toe en tot 14 januari op de bijeenkomst.

Even bijkletsen Kerst 2011

Allereerst iedereen natuurlijk een heel gelukkig 2012.

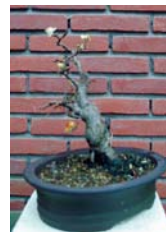
Maar ik wil het toch nog even hebben over 2011. Dat was me een vrolijke boel bij mij in de tuin tijdens de kerstdagen. De winterjasmijn bloeide, wel niet zo actief, want hij had van de zomer ook al een beetje gebloeid, dus hij had niet zo veel puf meer en de winterbloeiende prunus bloeide natuurlijk ook.

De toverhazelaar stond in volle bloei en dat was wel een beetje vroeg in het jaar, maar het was dan ook erg zacht geweest.

En tot mij stomme verbazing stond er ook een appelboom in bloei, dat worden dus geen appeltjes in 2012.

lees verder op pagina 2

Van de voorzitter

Beste leden, allereerst wil ik beginnen een ieder een gelukkig nieuw jaar te wensen. Het jaar 2012 is inmiddels aangebroken en we kunnen niet zeggen dat de eerste week ongemerkt voorbij is gegaan. Bij mij tenminste niet.

Mijn bomen waren door de wind in één hoek gedrukt en de dak-singles van mijn blokhut vlogen in het rond. Gelukkig is er niks afgebroken en staan de bomen nu op een iets veiliger plaats. Hopelijk is dat alles wat de winter ons dit jaar brengt en word het snel voorjaar.

Onze eerste bijeenkomst is een week vroeger dan normaal aangezien in januari de Noelanders Trophy wordt gehouden. Ook dit jaar zullen er weer leden van ons deelnemen aan deze prestigieuze tentoonstelling. Daarom wil ik ook nu weer een ieder die de kans heeft om daar heen te gaan het zeker adviseren om een kijkje te gaan nemen.

vervolg van pagina 1

En deze roos. Is dat een late uit 2011 of een voorloper uit 2012?

Groetjes,
Joke

Het is altijd weer een goede gelegenheid om de prachtige tentoonstelling te bekijken of om bij de vele handelaren uit heel Europa te kijken of er nog een nieuwe aanwinst op de plank staat.

Graag verwelkom ik iedereen op 14 januari. Ik hoop dat u dan aanwezig zult zijn op de verenigingsbijeenkomst om met een hapje en een drankje het jaar te beginnen. En natuurlijk niet te vergeten om de vergadering bij te wonen.

Bob van Ruitenbeek

Masterclasses 2012

Ook in 2012 worden er weer interessante masterclasses gehouden in Leersum.

De kosten voor het volgen van zo'n masterclass bedragen 25,- euro. U kunt zich via het bestuur hiervoor opgeven.

di 10 april Hans van Meer
inlandse loofbomen

do 13 sept. Gijs Meboer
Juniperus

mei Bob van Ruitenbeek en Bruno Wijman
Shohin

do 18 okt. Teunis Jan Klein
vijfnaalden den

Voorjaars werkvondens

De werkvondens zullen plaatsvinden op de volgende dagen: De woensdagavonden van 8 en 22 februari, 7 en 21 maart en 4 april van 19:30 tot 21:30 uur in het nmc te Baarn. De kosten bedragen 50,- euro, te voldoen voor het begin van de 1e avond op giro 6560336 tnv Bonsai Vereniging Midden Nederland. Mocht je mee willen doen graag even laten weten door een mailtje te sturen aan Oscar; imramos@hotmail.com

Bestuursleden gezocht

Tijdens de ALV zal Wouter Snel aftreden als bestuurslid. Wij zijn dus weer op zoek naar leden die het bestuur komen versterken. Wil je aan het voortbestaan van onze vereniging je steentje bijdragen, neem dan voor de komende ALV contact op met de voorzitter.

Afdelings bijeenkomsten

De bijeenkomsten worden meestal op elke derde zaterdag van de maand gehouden in het Dorps-huis: 'De Dissel', Disselplein 6, te Hooglanderveen. Tel: 033 257 17 25 <http://www.dedissel.com> Aanvang 13:00 uur, zaal open 12:30 uur. Bibliotheek met video's, dvd's, en loterij bij iedere bijeenkomst. Uiteraard kan men voor vragen, opmerkingen en suggesties altijd terecht bij het bestuur. Hebt u problemen of wilt u advies, neem dan de boom in kwestie mee naar de bijeenkomst, er is altijd iemand in de buurt van de huiskamertafel die bij problemen kan helpen!

Bonsai tuin

We hadden nog een pagina over dus geniet hier nog even van een paar van die mooie bomen die Wouter fotografeerde tijdens zijn reis naar Japan.

Terugblik clubmiddag december

Tijdens onze bijeenkomst van december gaf Pieter van Uden een uiterst interessante lezing over pre-bonsai. Met behulp van zijn powerpoint presentatie en een goed verhaal werd het ons duidelijk hoe hij de kweek van pre-bonsai aanpakt. Pieter beschikt over een groot veld waar hij zijn bomen opkweekt. Niet iedereen heeft zo'n veld en misschien is een paar duizend bomen wel wat veel voor de gemiddelde liefhebber. Zijn prestaties op dit gebied zijn indrukwekkend te noemen. Er was nauwelijks genoeg tijd om de vele vragen te beantwoorden. Maar aan het eind van de middag ging iedereen weer een stuk wijzer naar huis.

Een prachtige Pinus parviflora door een van de leden naar de bijeenkomst meegenomen.

De door Oscar tijdens de nrc gestylde jeneverbes was deze middag ook te bewonderen

Foto's: Piet Dekkers

Masterclass Pinus

Deze masterclass werd gegeven door Teunis Jan Klein. Alle Pinus soorten zouden deze avond aan bod kunnen komen en dat was dan ook te zien aan de meegebrachte bonsai. Zowel mugo, parviflora en thunbergii stonden te wachten om besproken te worden.

Van alle te bespreken bomen zouden de botanische, de technische en de artistieke aspecten worden behandeld zodat aan het einde van de avond iedereen met voldoende opgedane kennis weer naar huis kon. Ik heb in het verslag geprobeerd de tips en wetenswaardigheden te rubriceren in de hoofdstukjes gezondheid, grond, mest, techniek en vormgeving

Gezondheid

Een actieve levensbaan valt op doordat deze altijd wat bol is door de sapstroom. Bovendien zijn de randen meestal wat roodachtig. Als wij de sapstromen van een Pinus niet sturen zal deze het zelf doen. Het gevolg kan dan zijn dat de boom dat deel laat afsterven dat wij graag hadden behouden.

Wij moeten dus door middel van het maken van shari bepalen waar wij de sapstroom willen behouden zodat de door ons gewenste delen behouden blijven. Het prikkelen van de

inactieve kant door deze in de zon te plaatsen kan ook bijdragen aan een betere gezondheid.

Zoals Teunis Jan het deze avond diverse keren heeft gezegd: 'Het is van belang dat de motor op gang blijft. Het systeem van opname van water en het verdampen hiervan mag niet worden gestopt of verstoord. Het zorgen voor voldoende loof is dus van levensbelang voor de boom!'

De naalden voelen dan ook koel aan. De aanschaf van een den zou dan ook beter in de zomer als het warm is kunnen plaatsvinden omdat dan te controleren is of de sapstroom goed op gang is. De

Teunis Jan tijdens een clubmiddag

naalden moeten glimmen door de waslaag. Voor de gezondheid van een boom is de winterrust van levensbelang. De vorst laat de boom in winterrust gaan en het is dus belangrijk dat de bonsai een vorstperiode meemaken. Een probleem kan zijn als we eerst een periode hebben van nat weer en gelijk daarna een vorstperiode. Door het bevriezen van het water in de bast bestaat het risico dat deze knapt. Zorg er dus voor dat de boom droog een vorstperiode in gaat.

Bij sterk drogend weer met veel zon en wind is het oppassen als de kluit bevroren is. De boom kan dan geen vocht opnemen en droogst snel uit. Zet de bonsai dan uit de wind en de zon maar wel in het licht. Gezondheidsproblemen zie je bij een Pinus eigenlijk altijd te laat waardoor er vaak niet veel meer aan te doen is.

Mest

Als de naalden wat dof ogen doordat de waslaag niet aanwezig is kan dat duiden op een tekort aan magnesium of ijzerebrek. Het tekort aan Mg kan wor-

den aangevuld door bitterzout te geven en dat te doen in de herfst. Mycorrhiza is voor alle bomen erg belangrijk maar voor Pinussen in het bijzonder. Bij het ontbreken hiervan is de opname van voedingsstoffen tot zo'n 50% minder dan bij bomen met een goed ontwikkelde mycorrhiza. Het verstrekken van voeding via bladbemesting kan dan een oplossing zijn. Dat geldt ook bij pas verpotte bonsai als de opname via de wortels wat minder gaat.

Grond

Een snelle drainage is in ons klimaat cruciaal voor Pinus. Het teveel aan (regen)water dient snel te worden afgevoerd om wortelrot te voorkomen. Bij veel regen kun je de dennen onder een afdak plaatsen.

Techniek

Het plukken van naalden is een techniek die bij Pinus veel wordt toegepast. Doel is altijd het brengen van balans in de boom. Botanisch gezien is het plukken van naalden niet zonder risico, de boom kan het water minder goed verdampen waardoor er makkelijker wortelrot optreedt. Minder naalden betekent dus minder opname en het geven van voeding is dan dus niet zinvol. Het verminderen van de hoeveelheid naalden zorgt er voor dat er meer licht en lucht in de boom kan komen waardoor knopontwikkeling wordt gestimuleerd. Verwijder bij de vijfnaalden den nooit de gehele kaarsen. Er moet altijd minimaal een rozet blijven staan. De oude naalden mogen pas worden weg-

gehaald als er sprake is van backbudding. De knopzetting is zeer belangrijk in verband met de vertakking. Realiseer je goed bij het toepassen van allerlei technieken uit de literatuur dat in Nederland het groeiseizoen maar een maand of vijf duurt. Hierdoor zijn er vaak meerder jaren nodig om een bepaald resultaat te bereiken. Bij het conserveren van dood houtpartijen kan vaseline op het hout worden gesmeerd. Op het moment dat dan de brander gebruikt wordt smelt de paraffine

en trekt deze in het hout waardoor dit beter bestand is tegen

Tom van Wanum

weersinvloeden. Laat een verse jijn eerst uitharsen en kristalliseren. Vervolgens de kristallen weg borstelen en dan pas het hout conserveren.

Vormgeving

Plaats de achtertak wat schuin naar onder zodat er tegenaan wordt gekeken. Hierdoor ontstaat er diepte.

Bij het optisch korter maken van een tak door deze te buigen, moet je er voor zorgen dat je in de holle bocht kijkt. De weg te werken lengte is dus naar achter gebogen.

Bij een literaat is het lijnenspel van stam en takken belangrijker dan de loofpartijen.

Het vervolg

Tijdens de avond kwamen alle soorten Pinus aan bod. Op achtien oktober 2012 zal Teunis Jan weer een mc verzorgen maar dan alleen over de vijfnaalden den. Een avond om even in de agenda te noteren en met je den naar Leersum te komen. Voor meer info over de masterclass kun je contact opnemen met je bestuur.

Boom van de maand

Boom van de maand voor december was de naaldboom. Veel leden hadden de moeite genomen een boom mee te nemen. Bedankt daarvoor.

Joke richtte de tokonoma in met een Pinus mugo.

Boom van de maand voor januari is de binnenbonsai

De tokonoma zal tijdens de januari bijeenkomst door Joke worden ingericht met een, naar ik aanneem, mooie binnenbonsai. Joke heeft er genoeg om uit te kiezen

Belangrijke data

13	14 januari	algemene ledenvergadering en nieuwjaarsborrel (in verband met de Noelanders 1 week eerder!)	17
14	21 & 22 januari	Noelanders Trophy XIII	
15	18 februari	marcotteren en enten onder leiding van Bruno en Bob	
16	17 maart	veiling	
17	21 april	initiatie/TAP keuring	
18	19 mei	werken aan eigen bomen onder collegiale begeleiding	
19	16 juni	demo	

Boom van de maand

één van de ingebrachte bomen wordt besproken door Bruno Wijman

16	januari	binnenbonsai	16
17	februari	winterbloeiers	17
18	maart	shohin/mame	18
19	april	acers	19
20	mei	je favoriete bonsai	20
21	juni	azalea's	21